

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΟΜΟΓΕΝΩΝ 2007**

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2007

Α) Επειδή όμως δεν ήταν και πολύ σοφός ο Επιμηθέας, χωρίς να το καταλάβει, καταξόδευσε τις δυνάμεις στα ζώα· του έμεινε λοιπόν ακόμη ανεφοδιαστό το ανθρώπινο γένος και βρίσκονταν σε αμηχανία τι να το κάνει· και, ενώ αυτός βρισκόταν σε αμηχανία έρχεται ο Προμηθέας για να επιθεωρήσει την διανομή, και βλέπει τα άλλα ζώα να τα έχουν όλα τα άλλα ταιριαστά, ενώ τον άνθρωπο γυμνό και ξυπόλητο και χωρίς στρώμα και όπλο· και έφτανε κιόλας η καθορισμένη μέρα από τη μοίρα κατά την οποία έπρεπε να βγει και ο άνθρωπος από τη γη στο φώς. Ενώ λοιπόν βρισκόταν σε δυσκολία ο Προμηθέας τι λογής σωτηρία να βρεί για τον άνθρωπο, κλέβει τις τεχνικές γνώσεις του Ηφαίστου και της Αθηνάς μαζί με την φωτιά-γιατί ήταν αδύνατο αυτές να αποκτηθούν από κάποιον ή να χρησιμοποιηθούν χωρίς φωτιά-και έτσι λοιπόν τις δωρίζει στον άνθρωπο.

Β1) *έντεχνον σοφίαν σύν πυρί*: έντεχνος σοφία είναι η σοφία που εμπεριέχει την τέχνη, η σοφία που συμπορεύεται με την τέχνη. Αρχικά η έννοια σοφία της σοφίας έχει κυρίως να κάνει με τη δεξιότητα και την εμπειρία σε κάποια τέχνη, την αρχιτεκτονική, τη γλυπτική, τη μεταλλουργία, την ιατρική, κ.τ.λ. Ο χαρακτηρισμός έντεχνος επιτρέπει εδώ στον Πρωταγόρα να διευκρινίσει επομένως πως αυτού του είδους

την σοφία εννοεί ,και όχι αυτήν που συνδέουμε με την γνώση των επιστημών και την φιλοσοφία. Επομένως ο άνθρωπος με την έντεχνο σοφία και την φωτιά που κλέβει από το εργαστήριο του Ήφαιστου και της Αθηνάς ο Προμηθέας, αποκτά το δημιουργικό πνεύμα των τεχνών, όλες τις τεχνικές.

Έτσι ο συνδυασμός της πρακτικής και θεωρητικής γνώσης έδωσε στους ανθρώπους την δυνατότητα όχι μόνο να επιβιώσει αλλά και να κάνει τη μεγάλη διαφορά από όλα τα άλλα όντα, να δημιουργήσει δηλαδή τεχνικό πολιτισμό και ανώτερη μορφή ζωής.

B2)Μετά την προσπάθεια του ο Προμηθέας να σώσει το ανθρώπινο είδος, παρατηρούμε πως καταδικάστηκε για κλοπή από τον Δία. Η θεία δίκη καταδίωξε και τιμώρησε τον Προμηθέα για την κλοπή που διέπραξε. Στην πραγματικότητα λοιπόν, ο Δίας τιμώρησε τον Προμηθέα για τρεις λόγους: Αρχικά, επειδή έκλεψε τη φωτιά και τις τέχνες από θεούς ,επειδή ευεργέτησε με αυτό τον τρόπο τους ανθρώπους και τέλος επειδή δεν ζήτησε την έγκριση του αρχηγού των θεών και των ανθρώπων. Ο Προμηθέας δεν ζήτησε την άδεια του Δία, ίσως γιατί περίμενε απ' αυτόν αρνητική απάντηση και εδώ πρέπει να αναφερθεί πως ο Προμηθέας είχε και την ικανότητα της πρόβλεψης .

B3)Ο Σωκράτης παρατηρούμε πως αντιδρά στο περιεχόμενο της διδασκαλίας του Πρωταγόρα και διατυπώνει τις αμφιβολίες του. Ο Σωκράτης δεν δέχεται πως μπορεί να υπάρξει πολιτική τέχνη ή να διδαχτεί η αρετή(πολιτική ή ηθική). Έτσι υποστηρίζει πως οι Αθηναίοι όταν πρόκειται να λάβουν αποφάσεις για τα ειδικά θέματα συμβουλευονται τους ειδικούς, αυτούς που έχουν τις ειδικές γνώσεις για το συγκεκριμένο θέματα. Ο Σωκράτης επομένως θεωρεί πως για ζητήματα τεχνογνωσίας έχουν γνώμη μόνο οι ειδικοί επί των συγκεκριμένων θεμάτων, γι'αυτό και αποδέχονται μόνο την γνώμη των ειδικών. Ενώ για πολιτικά ζητήματα έχουν λόγο και μπορούν να αποφασίσουν όλοι οι πολίτες ανεξαρτήτως ειδικότητας. Άρα δεν υπάρχουν «ειδικοί» στα πολιτικά, δεν υπάρχει ειδική στην πολιτική γνώση. Αν υπάρχει κι αν διδάσκονταν, θα καλούσαν και για τα πολιτικά τους ειδικούς να αποφασίσουν.

B4)Ως μύθο μπορούμε να ορίσουμε κάθε αφήγηση που έχει ποιητικό χαρακτήρα, είτε προέρχεται από την παράδοση και τον θρύλο είτε πρόκειται για την κατασκευή κάποιου διανοητή. Ο ποιητικός και συμβολικός χαρακτήρας του μύθου για τον Προμηθέα που αφηγείται ο Πρωταγόρας είναι προφανής. Αλλά όσο μεγάλη και αν είναι η συμβολική αξία του ,είναι επίσης φανερό πως δεν μπορεί να οδηγήσει με ακρίβεια στη φιλοσοφική και επιστημονική γνώση. Βεβαίως και ο ίδιος

ο Πλάτωνας χρησιμοποίησε πολλές φορές τον μύθο και ο ίδιος πάντοτε όμως για να συμπληρώσει μια αυστηρή φιλοσοφική απόδειξη. Όχι ως αυτόνομο τρόπο, ισοδύναμο με τις άλλες φιλοσοφικές μεθόδους για να οδηγηθεί ο άνθρωπος στην γνώση. Πάντως, ίσως επειδή και ο ίδιος απέρριπτε εντελώς την αξία της συμβολικής μυθικής αφήγησης, ο Πλάτωνας δεν είναι καθόλου ειρωνικός προς τον Πρωταγόρα στο σημείο αυτό.

B5)καταναλώσας: παρανάλωμα, άλωση
όρᾱ: όψη, όπτασία
αμήχανον: πολυμήχανος, μηχανικός
βίον: βίοτοπος, βιώσιμος
φυλακαί: φυλακή, φυλάκιο

Γ1) Μετάφραση

Ο Λυκούργος, λοιπόν, αφού επαίνεσε εκείνους από τη μια [τους] άφησε (ελευθέρωσε), από την άλλη όμως τον Άλκανδρο αφού οδήγησε μέσα στο σπίτι δεν [του] έκανε κανένα κακό ούτε είπε, αλλά αφού απάλλαξε τους οικείους (συγκατοίκους) υπηρέτες και θεραπευτές, διέταξε εκείνον να [τον] υπηρετεί. Αυτός, αν και δεν ήταν (καταγόταν) από άσημη (ταπεινή) γενιά, (έκανε) εκτελούσε την προσταγή (διαταγή) σιωπηλά, και [κοντά] παραμένοντας σταθερά μαζί με το Λυκούργο και (συγκατοικώντας) ακολουθώντας τον τρόπο ζωής [του] στην κατανόηση (αντίληψη) της ηπιότητας (προσήνειας) και της απάθειας (χωρίς πάθη) της ψυχής του και της σκληρότητας όσον αφορά στον τρόπο ζωής [του] και της ακαμψίας (του αλύγιστου) απέναντι στους κόπους, και ο ίδιος θαύμαζε τον άνδρα (ήταν πολύ θετικά διατεθειμένος απέναντι στον άνδρα) και στους συγκατοίκους (συγγενείς) και στους φίλους έλεγε, ότι [κατά τη γνώμη του] δεν ήταν σκληρός (τραχύς) ούτε θρασύς (αλαζόνας) ο Λυκούργος, αλλά μόνος ήρεμος και ήπιος (προσηνής) στους άλλους.

Γ2α)

οὐδέν : οὐδενός
ἐκείνους : ἐκείνοις
συνήθεις : συνήθεσι(ν)
τήν δίαιταν : τῆς διαίτης
τόν ἄνδρα : (ᾧ) ἄνερ

Γ2β)

ἐπαινέσας : ἐπαινῶν
ἐποίησεν : ἐποίει
εἶπεν : εἶρηκε(ν)
ἀπαλλάξας : ἀπαλλάττων ἢ ἀπαλλάσσων
παραμένων : παραμενεῖτε

Γ3)

οἴκαδε : επιρρηματικός προσδιορισμός του τόπου, δηλώνει κίνηση σε τόπο.
ὑπηρετεῖν : αντικείμενο στο ῥ «ἐκέλευσεν», τελικό απαρέμφατο.
ἀγεννής : κατηγορούμενο στο υποκείμενο της μετοχής «οὐκ ᾧν», «Ὁ δέ», γιατί το «ᾧν» είναι μετοχή του συνδετικού ρήματος «εἰμί».
τήν προαότητα : αντικείμενο στο έναρθρο απαρέμφατο «τῶ κατανοεῖν».
μόνος : κατηγορηματικός προσδιορισμός στο υποκείμενο του ῥ ἐστί, «Λυκοῦργος».